

Vejen Brugsforening.

I Anledning af Vejen Brugsforenings Rejsegilde i Aften, hvortil Medlemmerne er indbudte, vil det være paa sin Plads at give nogle Oplysninger om Foreningen, siden dens Stiftelse 3. Marts 1872. Den Dato er nemlig de første Indskud betalt. Desværre er der intet skriftligt opbevaret fra Foreningens to første Regnskabsaar; de første Optegnelser stammer fra Generalforsamlingen i Vejen Skole den 2. Februar 1874. Det da fremlagte Regnskab udviste en Omsætning paa 20,970 Kr. med en Nettofortjeneste paa 1157 Kr. Medlemsantallet var da 77. Uddeleren hed Hans Lundgaard. Den 15. Februar 1874 antoges Lærer Fr. M. Kristensen, Hvorup, som Uddeler med en Løn af 3 pCt. af Omsætningen. Varerne hentedes den Gang dels i Lunderskov og dels i Kolding; Jernbanen vest paa til Esbjerg var endnu ikke anlagt.

Den 17. Juli 1874 foretoges en Skovtur til Præstegaardens Skove. Deltagerne i et Antal af ca. 200 drog Kl. 5 med Faner og Musik fra Torvet. Hver voksen Mand maatte betale 33 Øre til Drikkevarer. I Skoven holdtes Taler af Niels Jokum Termansen og Nutzhorn. Der bliver ved denne Lejlighed overrakt Erkendtlighedsgaver til Sekretæren, P. Schmidt, Baungaard, og Kassereren, J. P. Jørgensen.

Lignende Fester er afholdt et Par Gange senere.

Vejen Brugsforening.

I Anledning af Vejen Brugsforenings Rejsegilde i Aften, hvortil Medlemmerne er indbudte, vil det være paa sin Plads at give nogle Oplysninger om Foreningen, siden dens Stiftelse 3. Marts 1872. Den Dato er nemlig de første Indskud betalt. Desværre er der intet skriftligt opbevaret fra Foreningens to første Regnskabsaar; de første Optegnelser stammer fra Generalforsamlingen i Vejen Skole den 2. Februar 1874. Det da fremlagte Regnskab udviste en Omsætning paa 20,970 Kr. med en Nettofortjeneste paa 1157 Kr. Medlemstallet var da 77. Uddeleren hed Hans Lundgaard. Den 15. Februar 1874 antoges Lærer Fr. R. Christensen, Hvorup, som Uddeler med en Løn af 3 pCt. af Omsætningen. Varerne hentedes den Gang dels i Lunderskov og dels i Kolding; Jernbanen vest paa til Esbjerg var endnu ikke anlagt.

Den 17. Juli 1874 foretoges en Skovtur til Præstegaardens Skove. Deltagerne i et Antal af ca. 200 drog Kl. 5 med Faner og Musik fra Torvet. Hver voksen Mand maatte betale 33 Øre til Drikkevarer. I Skoven holdtes Taler af Niels Jokum Termansen* og Nutzhorn*. Der bliver ved denne Lejlighed overrakt Erkendtlighedsgaver til Sekretæren, P. Schmidt, Baungaard, og Kassereren J. P. Jørgensen.

Lignende Fester er afholdt et Par Gange senere.

Den 14. Marts 1875 blev der købt 2 Skæpper Land ved Stationen til Byggegrund for en Pris af 800 Kr. Det er den Plads, hvor den nye Bygning nu er rejst. 18. Marts 1875 antoges H. J. Jørgensen fra Haderslev som Uddeler. 31. Marts samme Aar vedtoges det at opføre en Bygning paa den erhvervede Grund. Bygningen kostede 8737 Kr. 77 Øre. Samme Dag har Brugsforeningen faaet Næringsbevis til at drive Købmands- og Brændevinshandel; det kostede 374 Kroner.

Den 6. Juli 1875 nedlagde Pastor Svejstrup sit Mandat som Bestyrelsesmedlem, da Danske Lov forbød Præsterne at drive Handel. Til Formand valgtes derefter Gaardejer Anders Jensen, „Lille Skovgaard“.

Omsætningen steg nu saaledes, at den i 1877 var paa ca. 86,000 Kr. Foreningens stærke Vækst foruroligede imidlertid de ledende Mænd og i 1878 førtes en Forhandling om Afstaaelse af Forretningen. Forslaget herom blev dog forkastet ved en i Vejen Skole den 7. Juli afholdt Generalforsamling med 30 Stemmer mod 23. Højskoleforstander Schrøder, der var Medlem af Repræsentantskabet, nedlagde derefter sit Mandat, og nu indvalgtes Johs. Lauridsen og Ebbe Madsen i Styrelsen. Uddeleren, H. J. Jørgensen, fratraadte sin Stilling og i hans Sted antoges P. H. Møller af Langtved. 19. Februar 1879 vedtog Styrelsen at afskedige P. H. Møller paa Grund af uordentlig Bogføring og Drikkædighed; i hans Sted antoges H. R. Lundgaard. Ved Opgørelsen 1. Juli 1879 var der et Underskud paa 1167 Kr.

Derefter kommer der en mere rolig Periode indtil 1885, da Lundgaard opsigter sin Stilling. Den 16. Oktober antoges P. J. Pedersen, Andst, som Uddeler.

Den 14. Marts 1875 blev der købt 2 Skæpper* Land ved Stationen til Byggegrund for en Pris af 800 Kr. Det er den Plads, hvor den nye Bygning nu er rejst. 18. Marts 1875 antoges H. J. Jørgensen fra Haderslev som Uddeler. 31. Marts samme Aar vedtoges det at opføre en Bygning paa den erhvervede Grund. Bygningen kostede 8737 Kr. 77 Øre. Samme Dag har Brugsforeningen faaet Næringsbevis til at drive Købmands- og Brændevinshandel; det kostede 374 Kroner.

Den 6. Juli 1875 nedlagde Pastor Svejstrup* sit Mandat som Bestyrelsesmedlem, da Danske Lov* forbød Præsterne at drive Handel. Til Formand valgtes derefter Gaardejer Anders Jensen „Lille Skovgaard“.

Omsætningen steg nu saaledes, at den i 1877 var paa ca. 86,000 Kr. Foreningens stærke Vækst foruroligede imidlertid de ledende Mænd og i 1878 førtes en Forhandling om Afstaaelse af Forretningen. Forslaget herom blev dog forkastet ved en i Vejen Skole den 7. Juli afholdt Generalforsamling med 30 Stemmer mod 23. Højskoleforstander Schrøder*, der var Medlem af Repræsentantskabet, nedlagde derefter sit Mandat, og nu indvalgtes Johs. Lauridsen* og Ebbe Madsen* i Styrelsen. Uddeleren, H. J. Jørgensen, fratraadte sin Stilling og i hans Sted antoges P. H. Møller af Langtved. 19. Februar 1879 vedtog Styrelsen at afskedige P. H. Møller paa Grund af uordentlig Bogføring og Drikkædighed; i hans Sted antoges H. R. Lundgaard. Ved Opgørelsen 1. Juli 1879 var der et Underskud paa 1167 Kr.

Derefter kommer der en mere rolig Periode indtil 1885, da Lundgaard opsigter sin Stilling. Den 16. Oktober antoges P. J. Pedersen, Andst, som Uddeler.

I Regnskabsaaret 1885—86 giver Foreningen et lille Underskud, dog er der allerede næste Aar et Overskud paa 970 Kr. og næste Aar 777 Kr. Generalforsamlingen, der da afholdes, tilkendegav Pedersen sin Anerkendelse af hans dygtige og omhyggelige Ledelse af Foreningen.

I de næste 24 Aar gaar det nu jævnt og støt fremad under Pedersens dygtige

Ledelse. Omsætningen stiger stadig, og der udbetales Dividender, der varierer fra 6 til 15 pCt. 17. Marts 1892 vedtoges det at indmelde Foreningen i Aktieselskabet jydsk Brugsforeninger. 1903 er Omsætningen vokset til 149,147 Kr. 66 Øre. Dette Aar stiftes Foderstofforeningen og fremtidig fører selve Brugsforeningen ikke længere Foderstoffer. Bygningen er bleven for lille og udvides. Omsætningen stiger i 1912—13 til 145,642 Kr. 38 Øre, foruden Foderstofforeningens Omsætning, der er paa ca. 132,000 Kr. Dette Regnskab omfatter dog kun 11 Maaneder som Følge af Branden den 27. Maj, hvor hele Bygningen lagdes i Aske. Samtidig brændte nogle gamle Bøger og Protokoller, saa en Del Optegnelser er gaaet tabt. 1. Juli 1909 frattraadte P. J. Pedersen og i hans Sted antoges Foreningens nuvær. Uddeler, H. Binderslev.

Den ny Bygning, der nu er opført efter Branden, har kostet op imod 40,000 Kr. Den er opført under Ledelse af Arkitekt N. E. Grue*. Murerarbejdet er udført af Gregers Christensen og Daugaard. Tømrerarbejdet af Mads Andersen & Søn. Snedkerarbejdet af Ole Christensen og Sørensen. Malerarbejdet af Chr. Pedersen. Glarmesterarbejdet af J. B. Hansen. Blikkenslagerarbejdet af Chr. Olsen og de elektriske Installationer af Kommunens Elektricitetsværk.

I Regnskabsaaret 1885-86 giver Foreningen et lille Underskud, dog er der allerede næste Aar et Overskud paa 970 Kr. og næste Aar 777 Kr. Generalforsamlingen, der da afholdes, tilkendegav Pedersen sin Anerkendelse af hans dygtige og omhyggelige Ledelse af Foreningen.

I de næste 24 Aar gaar det nu jævnt og støt fremad under Pedersens dygtige Ledelse. Omsætningen stiger stadig, og der udbetales Dividender, der varierer fra 6 til 15 pCt. 17. Marts 1892 vedtoges det at indmelde Foreningen i Aktieselskabet jydsk Brugsforeninger. 1903 er Omsætningen vokset til 149,147 Kr. 66 Øre. Dette Aar stiftes Foderstofforeningen og fremtidig fører selve Brugsforeningen ikke længere Foderstoffer. Bygningen er bleven for lille og udvides. Omsætningen stiger i 1912-13 til 145,642 Kr. 38 Øre, foruden Foderstofforeningens Omsætning, der er paa ca. 132,000 Kr. Dette Regnskab omfatter dog kun 11 Maaneder som Følge af Branden den 27. Maj, hvor hele Bygningen lagdes i Aske. Samtidig brændte nogle gamle Bøger og Protokoller, saa en Del Optegnelser er gaaet tabt. 1. Juli 1909 frattraadte P. J. Pedersen og i hans Sted antoges Foreningens nuvær. Uddeler H. Binderslev.

Den ny Bygning, der nu er opført efter Branden, har kostet op imod 40,000 Kr. Den er opført under Ledelse af Arkitekt N. E. Grue*, Murerarbejdet er udført af Gregers Christensen og Daugaard. Tømrerarbejdet af Mads Andersen & Søn. Snedkerarbejdet af Ole Christensen og Sørensen. Malerarbejdet af Chr. Petersen. Glarmesterarbejdet af H. P. Hansen. Blikkenslagerarbejdet af Chr. Olsen og de elektriske Installationer af Kommunens Elektricitetsværk.

Nu tæller Foreningen ca. 400 Medlemmer og er et talende Bevis paa Sammenslutningstankens Magt, og der er kun Grund til at glæde sig over, at der i 1878 var 30 Medlemmer, der stemte mod Afhændelse af denne Forretning. Af disse er der endnu nogle tilbage, der i Aften vil deltage i Festligheden, og det maa være med en vis Stolthed, de gør det; deres Fremsyn har medvirket til, at Vejen Brugsforening er den forholdsvis største, der findes i Landet.

Nu tæller Foreningen ca. 400 Medlemmer og er et talende Bevis paa Sammenslutningstankens Magt, og der er kun Grund til at glæde sig over, at der i 1878 var 30 Medlemmer, der stemte mod Afhændelse af denne Forretning. Af disse er der endnu nogle tilbage, der i Aften vil deltage i Festligheden, og det maa være med en vis Stolthed, de gør det; deres Fremsyn har medvirket til, at Vejen Brugsforening er den forholdsvis største, der findes i Landet.

Niels Jokum Termansen (1824-1892): Bonde og politiker.

Heinrich Nutzhorn (1833-1925): Teolog, højskolelærer og sangkomponist.

En skæppe er en gammel måleenhed for areal.

En skæppe land er 1/8 tønde land - og opmåles som 36 x 48 alen = 1.728 kvadratalen.

En skæppe land svarer til ca. 689,5 m².

Hans Sveistrup (1815-1893): Præst i Vejen-Læborg.

Danske Lov: Lovbog fra 1683, der er grundlaget for store dele af den danske lovgivning.

Ludvig Schrøder (1836-1908): -

Forstander for Rødding Højskole 1862-64 og Askov Højskole 1864-1908.

Johannes Lauridsen (1847-1920): Fabrikant, landstingsmand, direktør i Nationalbanken.

Ebbe Madsen (1850-1918): -

Gårdejer ("Lille Dalgaard"), sparekassedirektør, sognefoged, sognerådsformand.

Niels Ebbesen Grue (1879-1937): Arkitekt.